

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення _____ сесії
обласної ради _____ скликання
№ _____

ПРОГРАМА

**соціальної підтримки учасників антитерористичної операції,
операції Об'єднаних сил, членів їх сімей, бійців-добровольців
у Чернігівській області на 2019-2023 роки**

З М І С Т

I.	Паспорт Програми _____	3
II.	Загальна характеристика Програми _____	4
III.	Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямовано Програму _____	5
IV.	Мета та пріоритетні напрямки діяльності Програми _____	6
V.	Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми _____	6
VI.	Перелік завдань і заходів програми та результативні показники _____	9
VII.	Координація та контроль за реалізацією Програми _____	10

Додаток 1

«Орієнтовний обсяг коштів обласного бюджету, необхідний для реалізації Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, членів їх сімей, бійців-добровольців у Чернігівській області на 2019-2023 роки».

Додаток 2

«Напрями діяльності та заходи Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, членів їх сімей, бійців-добровольців у Чернігівській області на 2019-2023 роки».

Додаток 3

«Порядок виплати одноразової матеріальної допомоги особам, які брали участь у бойових діях, пов'язаних із захистом територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України, у складі добровольчих формувань, які не ввійшли до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів».

Додаток 4

«Порядок виплати членам сімей загиблих (померлих) учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил на спорудження надгробка на могилі загиблого (померлого) учасника антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил».

І. ПАСПОРТ

Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, членів їх сімей, бійців-добровольців у Чернігівській області на 2019-2023 роки

№ з/п	Загальна характеристика Програми	
1.	Ініціатор розроблення Програми	Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації
2.	Дата, номер і назва нормативних документів про необхідність розроблення Програми	Указ Президента України від 18 березня 2015 року № 150/2015 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції», розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 березня 2015 року № 359-р «Про затвердження плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції»
3.	Розробник Програми	Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації
4.	Співрозробники Програми	Департаменти обласної державної адміністрації: інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю; сім'ї, молоді та спорту; управління обласної державної адміністрації: охорони здоров'я; освіти і науки; Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; Чернігівський обласний центр зайнятості
5.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації
6.	Учасники Програми	Департаменти обласної державної адміністрації: соціального захисту населення; інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю; сім'ї, молоді та спорту; управління обласної державної адміністрації: охорони здоров'я; освіти і науки; Чернігівський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; Чернігівський обласний центр зайнятості; Управління Держпраці у Чернігівській області; районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад; громадські організації (за згодою)

7.	Термін реалізації Програми	2019 – 2023 роки				
7.1	Етапи виконання Програми	I етап			II етап	
		2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми,	3165,0	3055,0	3135,0	3235,0	3335,0
	всього, тис. грн	15925,0				
	коштів обласного бюджету, тис. грн	15925,0				
9.	Джерело фінансування Програми	Обласний бюджет				

II. Загальна характеристика Програми

Програму соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, членів їх сімей, бійців-добровольців у Чернігівській області на 2019-2023 роки (далі - Програма) розроблено на виконання завдань, визначених Указом Президента України від 18 березня 2015 року № 150 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції», розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 березня 2015 року № 359-р «Про затвердження плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції».

Програмою передбачено комплекс заходів, спрямованих на соціальну, фінансову, правову та психологічну підтримку, соціальну адаптацію, професійну реабілітацію учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил (далі – учасники АТО, ООС), членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, зокрема надання допомоги на облаштування місць поховання загиблих, а також надання одноразової матеріальної допомоги особам, які брали участь у бойових діях, пов'язаних із захистом територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України, у складі добровольчих формувань, які не ввійшли до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів (далі – бійці-добровольці).

У рамках реалізації Програми передбачається впровадження додаткових фінансових механізмів щодо вирішення проблемних питань зазначеної категорії громадян за рахунок коштів обласного бюджету.

Програму розроблено з урахуванням пропозицій структурних підрозділів обласної державної адміністрації, територіальних представництв центральних органів влади в області, громадських організацій.

Програма містить 7 розділів з інформацією про:

- визначення проблеми та мети, на розв'язання якої спрямовано Програму;
- обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, основні завдання, заходи та терміни виконання Програми;
- ресурсне забезпечення та контроль за виконанням Програми.

У додатках до Програми містяться орієнтовні обсяги коштів обласного бюджету, необхідний для реалізації Програми (додаток 1); напрями діяльності та заходи щодо соціальної підтримки учасники АТО, ООС, членів їх сімей, бійців-добровольців у Чернігівській області на 2019-2023 роки (додаток 2); Порядок виплати одноразової матеріальної допомоги бійцям-добровольцям (додаток 3); Порядок виплати членам сімей загиблих (померлих) учасників АТО, ООС на спорудження надгробка на могилі загиблого (померлого) учасника АТО, ООС (додаток 4).

III. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямовано Програму

У зв'язку з продовженням подій на Сході України в області зростає кількість сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, погіршується їх матеріальне і морально-психологічне становище.

Антитерористичну операцію (АТО) завершено 30 квітня 2018 року та розпочато операцію об'єднаних сил (ООС).

Станом на 10.11.2018 в органах соціального захисту населення області обліковується понад 11,3 тис. ветеранів війни, які брали безпосередню участь в АТО, ООС, з них 286 осіб з інвалідністю внаслідок війни, 17 учасників війни, та 347 членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, з числа учасників АТО, ООС. Крім того, в області налічується 16 бійців-добровольців.

За даними Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи обласної державної адміністрації в області станом на 09.11.2018 налічується 168 загиблих (померлих) учасників АТО, ООС.

Внаслідок тривалого військового конфлікту область зазнала людських втрат. Родини лишилися без дітей, чоловіків, батьків. Ще більша кількість ветеранів потребує реабілітації у зв'язку з інвалідністю та необхідністю тривалого лікування підірваного здоров'я. Найбільшу загрозу несуть посттравматичні стресові розлади, як наслідок участі у бойових діях.

Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» передбачене право місцевих рад за рахунок власних коштів і благодійних надходжень встановлювати додаткові гарантії щодо соціального захисту ветеранів війни.

З огляду на вищевказане, актуальність розроблення і прийняття цієї Програми зумовлена необхідністю забезпечення комплексної підтримки та охоплення соціальним супроводом зазначеної категорії громадян надання медичної, та інформаційно-правової допомоги, здійснення заходів щодо

відновлення їх психоемоційного стану, соціальної адаптації та повернення до активного громадського життя у цивільному середовищі.

IV. Мета та пріоритетні напрямки діяльності Програми

Метою та пріоритетними напрямками діяльності Програми є сприяння соціальній адаптації та повернення до повноцінного життя учасників АТО, ООС, членів їх сімей шляхом надання інформаційно-правової, медичної, соціальної, психологічної, матеріальної допомоги, здійснення професійної підготовки (перепідготовки), надання оздоровчих послуг, впровадження ефективного механізму забезпечення їх всіма видами соціальних гарантій, передбачених чинним законодавством України.

V. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми

З початку проведення антитерористичної операції в області здійснюється робота щодо всебічного соціального супроводу та ефективного вирішення проблемних питань учасників АТО, членів їх сімей та членів сімей загиблих військовослужбовців.

Для надання консультативної допомоги учасникам АТО в області створено «гарячу телефонну лінію» голови Чернігівської обласної державної адміністрації. Ведеться широка інформаційно-роз'яснювальна робота з метою забезпечення інформацією про пільги, права і соціальні гарантії зазначеної категорії громадян.

У містах та районах області затверджені місцеві програми матеріальної й соціальної підтримки учасників АТО, членів їх сімей та надання їм пільг на оплату житлово-комунальних послуг.

Налагоджено роботу на місцях щодо виявлення учасників АТО, які потребують забезпечення протезуванням (ортезуванням), санаторно-курортним лікуванням, забезпеченням засобами пересування тощо.

Для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації в місцевих органах соціального захисту населення у листопаді 2018 року перебуває на обліку 24 особи з числа учасників АТО, ООС, з яких 12 – повністю забезпечені необхідними засобами реабілітації.

На обліку для забезпечення санаторно-курортним лікуванням в органах соціального захисту населення перебуває 583 особи із числа постраждалих учасників АТО, ООС. Станом на 22.11.2018 забезпечено санаторно-курортним лікуванням 180 осіб, на 6 – отримані гарантійні листи від санаторно-курортних закладів на оздоровлення протягом листопада-грудня.

Отримали реабілітаційні послуги 86 осіб, перебувають у закладах реабілітації – 11, на 4 – отримані гарантійні листи, 13 – отримали компенсацію за проїзд до реабілітаційного закладу.

Станом на 21.11.2018 центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді області надавали допомогу 2286 сім'ям, члени яких брали участь у проведенні

АТО, ООС та були демобілізовані, 79 родин потребують соціального супроводу.

В області реалізується Державна програма щодо забезпечення житлом сімей загиблих учасників АТО, ООС, а також осіб з інвалідністю I-II групи з числа ветеранів АТО, ООС та осіб, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, та потребують поліпшення житлових умов. Протягом 2015-2017 років придбано житло для 67 таких сімей на суму 43,6 млн гривень. У 2018 році виплачено грошову компенсацію на придбання житла 8 родинам на суму 5,6 млн гривень.

Відповідно до розпорядження Управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації від 16.04.2015 № 142 «Про надання медичної допомоги особам, які брали участь в антитерористичній операції», лікувально-профілактичні заклади області проводять медичне обстеження стану здоров'я демобілізованих учасників АТО, ООС. Протягом січня-листопада 2018 року проведено 4007 медичних оглядів (у тому числі в рамках проведення місячника «Дні здоров'я» 1162 медичні огляди) демобілізованих учасників АТО, ООС, в стаціонарі проліковано 2382 особи.

Організовано медичне супроводження демобілізованих військовослужбовців шляхом проведення періодичних медичних оглядів, надання всебічної допомоги таким категоріям осіб у проходженні медико-соціальних експертних комісій.

На 01.10.2018 медико-соціальну експертну комісію пройшло 724 учасники АТО, ООС, встановлено групу інвалідності 354 особам.

В області з 2014 року функціонують Центри медичної та психіатричної реабілітації для учасників антитерористичної операції. На базі КЛПЗ «Чернігівський обласний госпіталь ветеранів війни» працює центр медичної реабілітації для учасників АТО, ООС на 20 ліжок, з яких 10 – реабілітаційних терапевтичних та 10 – реабілітаційних неврологічних, сформованих у межах загального ліжкового фонду. При необхідності кількість ліжок може бути збільшена.

У госпіталі працюють стоматологічний кабінет, ендоскопічний кабінет, кабінет ультразвукової діагностики та функціональних досліджень.

Станом на 01.10.2018 у центрі медичної реабілітації для учасників антитерористичної операції на базі КЛПЗ «Чернігівський обласний госпіталь ветеранів війни» отримали висококваліфіковану медичну допомогу 892 учасника АТО, ООС.

Центр психіатричної реабілітації учасників АТО створений на базі КЛПЗ «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня» потужністю 20 ліжок. З метою поліпшення психолого-соціальної реабілітації пацієнтів за допомогою сучасних методів психодіагностики та психокорекції до штату Центру психологічної реабілітації учасників АТО введено посади лікаря-психолога, лікарів – психотерапевтів, практичних психологів, працює служба психолого-соціального відновлення.

При приймальному відділенні обласної психоневрологічної лікарні та в реєстратурі обласного психоневрологічного диспансеру створено «Єдине вікно» для звернення учасників АТО, ООС. Дана категорія осіб обслуговується позачергово.

Станом на 01.10.2018 у центрі психологічної реабілітації для учасників антитерористичної операції на базі КЛПЗ «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня» отримав висококваліфіковану медичну допомогу 1001 учасник АТО, ООС.

Протягом січня-вересня 2018 року у центрах зайнятості області перебувало на обліку 412 безробітних з числа демобілізованих військовослужбовців – учасників АТО, ООС. З початку року працевлаштовано 86 осіб, 12 демобілізованих військовослужбовців з числа учасників АТО, ООС отримали одноразово допомогу по безробіттю для організації підприємницької діяльності.

Спільно з перевізниками області вирішено питання безкоштовного проїзду у громадському автотранспорті учасників бойових дій та членів родин військовослужбовців, які загинули під час проведення АТО, ООС.

На отримання земельних ділянок до Головного управління Держгеокадастру у Чернігівській області станом на 01.10.2018 подано 11524 заяви від родин учасників АТО, ООС та загиблих військовослужбовців, по 4973 заявкам затверджено проекти землеустрою.

На виконання Указу Президента України від 18.03.2015 № 150 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції» в області створено як допоміжний орган облдержадміністрації Центр допомоги учасникам антитерористичної операції.

До складу Центру залучені представники 9-ти структурних підрозділів облдержадміністрації та інших установ і організацій, що причетні до розв'язання проблемних питань соціального захисту, медичного обслуговування, забезпечення житлом, працевлаштування та інших питань.

Органами влади на місцях налагоджено тісну співпрацю з волонтерами, волонтерськими організаціями з питань надання ними психологічної підтримки, благодійної та гуманітарної допомоги учасникам АТО, ООС. В області діє понад 30 таких волонтерських організацій.

У зв'язку з необхідністю підвищення ефективності роботи органів виконавчої влади та місцевого самоврядування з питань поліпшення соціального, морально-психологічного та матеріального стану учасників АТО, ООС та членів їх сімей, за рахунок обласного бюджету Програмою передбачено ряд напрямків та заходів.

Зокрема, надання медичної допомоги учасникам АТО, ООС, сприяння у забезпеченні оздоровчими послугами дітей з родин учасників АТО, ООС у дитячих санаторіях, підпорядкованих Управлінню охорони здоров'я обласної державної адміністрації.

Для надання соціальної підтримки бійців-добровольців Програмою передбачено виплату одноразової матеріальної допомоги у розмірі 5000

гривень кожній особі, головним розпорядником коштів та відповідальним виконавцем є Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації, який здійснює виплату матеріальної допомоги через обласний центр по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат в установленому порядку (додаток 3). У 2017-2018 роках таку допомогу отримали 16 осіб.

З метою вшанування пам'яті за загиблими (померлими) учасниками АТО, ООС, надання їх родинам соціальної підтримки Програмою передбачається надання грошової допомоги на спорудження надгробка на могилі загиблих (померлих) учасників АТО, ООС у розмірі 20000 гривень. Головним розпорядником коштів та відповідальним виконавцем є Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації, який здійснює виплату цієї допомоги через обласний центр по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат в установленому порядку (додаток 4). У 2017 році таку допомогу отримали 149 сімей загиблих учасників АТО.

Для надання фінансової допомоги родинам, загиблих учасників АТО, ООС на вирішення соціально-побутових питань, Програмою передбачено надання щомісячної матеріальної допомоги членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, із числа учасників АТО, ООС (у розмірі до 500,0 грн кожному члену сім'ї), головним розпорядником коштів та відповідальним виконавцем є Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації, який здійснює виплату грошової допомоги через обласний центр по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат на підставі списків членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, із числа учасників АТО, ООС, наданих управліннями соціального захисту населення районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Протягом 2018 року таку матеріальну допомогу отримує один член сім'ї із 193 родин загиблих (померлих) ветеранів війни, із числа учасників АТО, ООС – щомісяця у сумі 500 грн на родину у разі, якщо у загиблого (померлого) немає дітей, або залишилась одна дитина; і 700 грн, якщо – два або більше дітей.

Фінансування напрямів діяльності та заходів Програми здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету (додаток 1), передбачених головним розпорядникам коштів, які визначені виконавцями напрямів діяльності та заходів, та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

Обсяг фінансування Програми уточнюється щороку під час підготовки проекту обласного бюджету на відповідний рік у межах видатків.

Програма буде виконуватись в два етапи протягом 2019-2023 років, перший етап протягом 2019-2021 років, другий етап – 2022-2023 років. Орієнтований обсяг фінансування Програми складає 15925 тис. грн.

VI. Перелік завдань і заходів програми та результативні показники

Програма містить перелік завдань та заходів щодо надання соціальної підтримки учасників АТО, ООС, членів їх сімей, а також бійців-добровольців. Зокрема, Програма охоплює заходи щодо медичної та соціальної адаптації,

психологічної реабілітації, професійної підготовки та перепідготовки учасників АТО, ООС, соціального захисту членів їх родин, надання фінансової підтримки членам сімей загиблих (померлих) учасників АТО, ООС шляхом виплати їм щомісячної матеріальної допомоги на вирішення соціально-побутових питань, надання грошової допомоги на спорудження надгробка на могилі загиблих (померлих) учасників АТО/ООС, виплата одноразової матеріальної допомоги бійцям-добровольцям тощо (додаток 2).

Виконання завдань та заходів Програми дасть змогу:

- раніше виявляти в учасників АТО, ООС хвороби та завдяки цьому більш ефективнішому їх лікуванню;
- покращити якість обстеження та стаціонарного лікування учасників АТО, ООС;
- зміцнити здоров'я дітей учасників АТО, ООС;
- відновити та попередити порушення внаслідок травм функцій, оптимально реалізувати фізичний та соціально-психологічний потенціал учасників АТО, ООС;
- створити та розвинути ефективну систему національно-патріотичного виховання;
- підвищити рівень конкурентоспроможності та зайнятості учасників АТО, ООС, а також матеріально підтримати у період відсутності постійної роботи;
- знизити показник порушень роботодавцями трудового законодавства;
- надати фінансову підтримку членам сімей загиблих (померлих) учасників АТО, ООС та бійцям-добровольцям.

VII. Координація та контроль за реалізацією Програми

Координація та контроль за виконанням заходів Програми здійснюється Департаментом соціального захисту населення обласної державної адміністрації, а за використанням коштів з обласного бюджету – головними розпорядниками коштів, які визначені виконавцями заходів: Департаментом соціального захисту населення обласної державної адміністрації та управлінням охорони здоров'я обласної державної адміністрації.

Учасники Програми надають Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації інформацію про виконання заходів Програми до 15 січня наступного року.

Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації щороку до 15 лютого готує та подає обласній державній адміністрації та обласній раді узагальнений звіт про стан виконання завдань та заходів Програми і використання бюджетних коштів.

Директор Департаменту
соціального захисту населення
обласної державної адміністрації

О. РУСІН